

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಭಾಷಾ ಕೌಶಲಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಾಣುವಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಹತ್ವ ಏನು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ನಮಗೇನೂ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ತಿಳಿದಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಕಆಕಾ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವ ಪದ್ಯಗಳು, ಕಥೆಗಳು, ಸಚಿತ್ರ ವಿವರಣೆಗಳು, ಉಲ್ಲೇಖಗಳು, ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಪಾತ್ರಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲ ಸೇರಿವೆ. ಇಂದಿನ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯವು ವೈವಿಧ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅನ್ವಯಿಸುವಿಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ; ಇದು ನಮಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಲು ಅನುಮತಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಇದು ಜಗತ್ತನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸುವಾಗ, ಸೃಜನಶೀಲ ಶಿಕ್ಷಕರು ಕಥೆಗಳು, ದಂತ ಕಥೆಗಳು, ಪದ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡಿಸಲು, ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳ ಕಆಕೆ ಮತ್ತು ಅನ್ವೇಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವರ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕೇವಲ ಭಾಷಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದರಿಂದ ಅದರ ಮಹತ್ವ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ತರಗತಿಯ ಬೋಧನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರ ಅಥವಾ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ, ಅದು ಭಾಷಾ ಕೌಶಲಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ಇತರ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೌಶಲಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು, ಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ನಿರೂಪಣೆ ಅಥವಾ ಪದ್ಯದಲ್ಲ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯದಲ್ಲ (Environmental Studies - EVS) ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ಗುರಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ನಾವು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬಹುದು.

ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದಾಹರಣೆ

ನಾನು ನನ್ನ ವಾದವನ್ನು ಅವೆಕಿ- ಅಬಾಕಸ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ ಭಾಗವಾಗಿ ಏಕಲವ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಿವರಿಸಲು

ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. 'ಬಾಲ್ಟ ಕೆ ಅಂದರ್ ಸಮಂದರ್' (ಬಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರ) ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯು ನೀರಿನ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಅತೀವ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ನೀರಿನ ಬಕೆಟ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ನೀರಿನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನೂ ಸಹ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಏಕೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸೋಣ. ಇಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಬಗೆಗಿನ ನಿರೂಪಣೆಯು ಸೋನುವಿನ ಬಕೆಟ್ ಎಂಬ ಪಾತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸೋನುವಿನ ಬಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ನೀರು ಎಲ್ಲದರ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಅನ್ವೇಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ - ಇದು ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಸೂರ್ಯ, ಮೋಡಗಳು, ಪರ್ವತಗಳು, ನದಿಗಳು, ಸರೋವರಗಳು, ಪೈಪುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಲ್ಲಿಯೊಂದಿಗೆ ಅಂತಿಮಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಂತರ, ಸೋನುವಿನ ಬಕೆಟ್ಟಿನಿಂದ ನೆಲಕ್ಕೆ ಒಸರುವ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಪುನರಾರಂಭಗೊಳ್ಳುವ ನೀರಿನಚಕ್ರ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತ ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ಮತ್ತೆ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಂತಹ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸುವುದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ನಮ್ಮ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲು ಒಂದು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಸೂತ್ರ ಅಥವಾ ಮಾದರಿಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ವಿಷಯವು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮುಂತಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಂಶಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹೊಸ ರೀತಿಯ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕವು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ನಿರೂಪಣೆ ಮುಂದುವರಿದಂತೆ, ಇತರ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನೂ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪುಟಗಳ ನಡುವೆ ಮತ್ತು ಸಾಲುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಥೆಯು ಸರಾಗವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು:

ಇದು ನದಿ
ಅದು ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ,
ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿದೆ
ಮತ್ತು ಅದು ಪೈಪುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದು
ನಲ್ಲಿಯಿಂದ ಹನಿಗಳು ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕುತ್ತದೆ
ಮತ್ತು ಇದು ಸೋನುವಿನ ಬಕೆಟ್ಟನ್ನು ತುಂಬುತ್ತದೆ.

*****

ಇದು ಪರ್ವತ

ಅಲ್ಲದ ನದಿಯು ಸರೋವರಕ್ಕೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ,

ಅದರ ನಿಶ್ಚಲ ನೀರು

ಪೈಪುಗಳ ಮೂಲಕ ಹರಿದು ನಲ್ಲಯಲ್ಲ ತೊಟ್ಟುಕುತ್ತದೆ

ಮತ್ತು ಇದು ಸೋನುವಿನ ಬಕಟ್ಟನ್ನು ತುಂಬುತ್ತದೆ.

ಈ ಅನುಕ್ರಮವು ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸಚಿತ್ರ ನಿರೂಪಣೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆಗೆ ಬಳಸಲಾದ ಚಿತ್ರಗಳು ಅದು ಸೋನುವಿನ ಮನೆಯ ಚಿತ್ರವಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಹಲವಾರು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ನೀರಿನ ಹರಿವಿನ ಮಾರ್ಗವಾಗಿರಬಹುದು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿದ್ದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೆಳೆಯುವಂತಿದೆ. ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಭೂಪ್ರದೇಶದ ದೃಶ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲ ನಡೆಯುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಸೆರೆಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ. ಚಿತ್ರ ಸರಣಿಯು ವಿವಿಧ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವನವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಜೀವನ ಚಕ್ರವು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ; ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಮರಗಳು ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಗಳು, ಕೆಲಸಗಾರರು, ವಾಸಸ್ಥಳಗಳ ರಚನೆ ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಸ್ತರಗಳನ್ನು ಸಹ ಕಾಣಬಹುದು. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ಕಥೆಯ ಜೊತೆಗೆ ದೃಶ್ಯಗಳು ಸಾಗುತ್ತವೆ.

ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ (EVS)ಕ್ಕಾಗಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬಳಸುವುದು

ಈ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಾವು ಕೌಶಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನದ ಬೋಧನೆಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಾವು ಇದನ್ನು ಈ ರೀತಿ ನೋಡೋಣ: ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ನೀರನ್ನು ಒಂದು ಪಠ್ಯವಿಷಯವಾಗಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ. ಎನ್‌ಸಿಇಆರ್‌ಟಿ (NCERT) ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ 3ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ 5ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಪಾಠಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳು, ಉಪಯೋಗಗಳು, ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ, ಶುಚಿತ್ವ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿರುವ ಈ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂವೇದನಶೀಲರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಮೂಲಕ ನಾವು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಬಹುದು. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಾವು ಇದನ್ನು ಕೆಲವು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಚರ್ಚೆ

ಶಿಕ್ಷಕರು ಪುಸ್ತಕದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳುವ ಮೂಲಕ ತರಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು, ಬಾಲ್ಯ ಕೆ ಅಂದರ್ ಸಮಂದರ್ - ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಬಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಗರದ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಗರದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ಹೊಸ ಪದಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ವಿವರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಠ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.

ಗಮನಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದು

ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಕೇವಲ ನೀರಿನ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿವರಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಜೊತೆಗೆ ಇದು ಇತರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳೂ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಪುಸ್ತಕವು ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಸಸ್ಯಗಳು, ಮರಗಳು, ಜೀವನ ವಿಧಾನಗಳು, ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಉಡುಪುಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಸಚಿತ್ರ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ಅದನ್ನು ರಚಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಇತರ ಪರಿಸರಗಳಲ್ಲಿನ ವೈಶ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಹೋಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಬಹುದು.

ಅವರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಘಟನೆಗಳು

ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನದ ಬೋಧನೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಗುರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಜಗತ್ತನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು. ಹೊಸ ಜ್ಞಾನದತ್ತ ಸಾಗಲು ಅವರು ತಮಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿದಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ರೀತಿಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಒದಗುವಂತೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸುವಾಗ, ಹೊಸ ಮಾಹಿತಿಯ ಕ್ರೋಢೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಪ್ರಸ್ತುತ

ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಇದು ಸಮೀಪದ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಗ್ರಹಿಸುವುದು, ಹಾಗೆಯೇ ತಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಇತರ ಹೊಸ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕೆರೆಗಳು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ನದಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಕಾರ್ಯೋಜನೆ / ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ವರ್ಕ್

ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಮೀಪದ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುವುದು, ಗೃಹಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವರ ಗ್ರಾಮ, ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶ ಅಥವಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ನೀರು ಎಲ್ಲದ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು, ಅನ್ವೇಷಿಸಬಹುದಾದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು. ಈ ಸಂಬಂಧಿತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ತಯಾರಿಕೆ, ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನ ಮತ್ತು ವೀಕ್ಷಣೆಯಂತಹ ಕೌಶಲಗಳ ಬಳಕೆಯ ಕುರಿತಾಗಿ

ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯೋಜನೆಯು ಮಕ್ಕಳು ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವಗಳ ಮೂಲಕ ಅರಿತುಕೊಂಡು ವಿಷಯವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಇತರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

ಇದು ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇತರ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಗ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಬೀಜ್ ಬೋಯಾ (ಏಕಲವ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ), ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಬೀಜ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದು, ಸಸಿ ಮರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಮತ್ತು ಹಣ್ಣು ಬಿಡುವ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ, ಮೋರ್ ಡುಂಗ್ರಿ (ಜುಗ್ಗು ಪ್ರಕಾಶನ) ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ನಗರಗಳಿಗೆ ಜನರು ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಮಾನವರು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಡುವಿನ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಅತೀವ ಸಂವೇದನೆಯೊಂದಿಗೆ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಜೊತೆಗೆ ಇಂತಹ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

ಕೊನೆಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

- AVEHI ABACUS PROJECT (AAP) aims to strengthen the quality and content of education in primary schools. <http://www.avehiabacus.org/> (ಅವೇಹಿ ಅಬಾಕಸ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ (ಎಎಪಿ) ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ವಸ್ತು/ವಿಷಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.)
- Balti Ke Andar Samandar. Avehi-abacus. Illustrator: Deepa Balsawar. Eklavya. <https://eklavyapitara.in/products/balti-ke-andar-samandar> (ಬಾಲ್ಟಿ ಕೆ ಅಂದರ್ ಸಮಂದರ್, ಅವೇಹಿ ಅಬಾಕಸ್. ವಿವರಣೆ: ದೀಪಾ ಬಾಲ್ಸವಾರ್ ಏಕಲವ್ಯ)

ಶ್ವೇತಾ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಖಾರೋನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನ ಭತ್ತೀಸ್‌ಗಢ್ ತಂಡದೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಗಳು, ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಲಿಕೋಪಕರಣಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ ಅವರು ಭೋಪಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಸಾನ್ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ರಚಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಲು ಮತ್ತು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು anuja.venkataraman@apu.edu.in ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ಅನುವಾದ: ಶೌಕತ್ ಅಲಿ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ಲತಾ ಕೆ.ಸಿ.